

Manual de *tinença responsable* D'ANIMALS DE COMPANYIA

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE DERECHOS SOCIALES, CONSUMO
Y AGENDA 2030

Manual *tinença responsable* D'ANIMALS DE COMPANYIA

Edita:
©Ministerio de Derechos Sociales, Consumo y Agenda 2030
Secretaría General Técnica - 2025
<https://cpage.mpr.gob.es/>
NIPO en línia: 233-25-020-1
Disseny i maquetació: Grupo Asis Biomedica S.L.

índex

Introducció	7
Consideracions a tenir en compte abans d'adquirir un animal de companyia	9
De quins mitjans dispose per a adquirir un animal de companyia?	12
Compra	13
Adopció	15
Com cuidar correctament un animal de companyia	20
Alimentació	24
Comoditat	36
Salut	45
Seguretat	50
Conducta	56

Introducció

➤ Introducció

L'ésser humà porta convivint amb els animals des de temps immemorial i en aquest procés la relació amb ells ha anat passant d'una merament utilitària a una molt més pròxima, fins a convertir-se en part de la seua pròpia família.

Hui dia, la nostra societat està més conscienciada que mai sobre la necessitat de **respectar i protegir els drets dels animals**, prova d'això són les campanyes que busquen acabar amb l'abandó animal i el suport social que aquestes reben, així com les reformes legals que estan tenint lloc en els últims temps.

En un estudi que es va fer preguntant a les protectores d'Espanya, es va descobrir que una de les principals raons per les quals fallen les adopcions és l'escassa previsió dels nous cuidadors:

- Major responsabilitat de l'esperada.
- Falta de temps o espai.
- Problemes de comportament.
- Factors econòmics.
- Caiguda de l'entusiasme dels xiquets.
- Animals adoptats en període nadalenc.

➤ L'objectiu

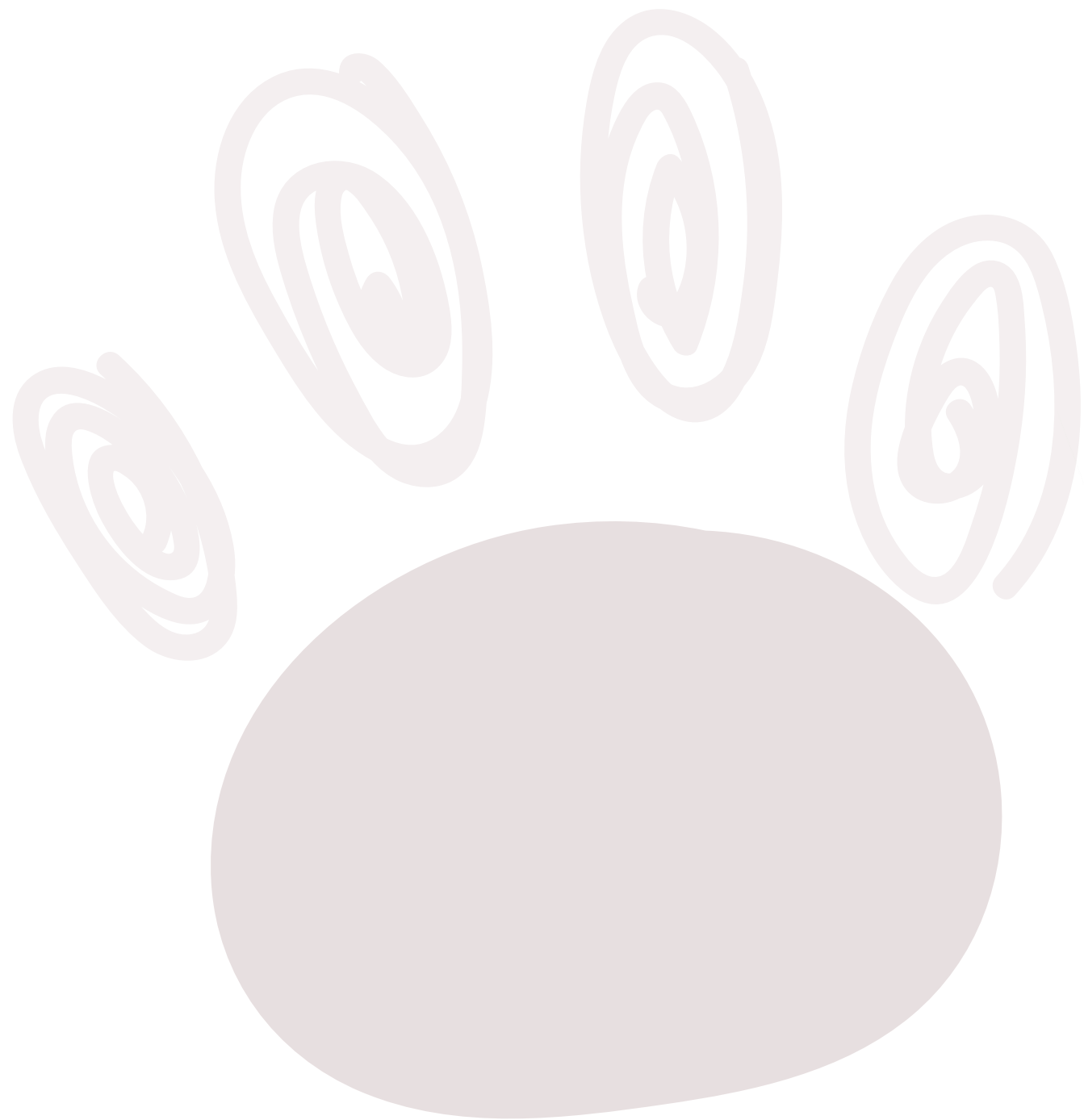

Amb la finalitat d'ajudar-te a prendre una millor decisió com a futur responsable d'un animal de companyia, hem elaborat aquesta guia amb tots els aspectes que poden ser rellevants a l'hora de comprar o adoptar al nou membre de la família, siga un gos, un gat o un altre animal més exòtic.

T'orientarem des del moment en el qual comences a plantejar-te incorporar un animal de companyia a la teua família fins que l'aculls a la teua casa i cuides d'ell de manera quotidiana. També **ressaltarem les complicacions** extra que pot suposar el fet d'apostar per un animal exòtic. Al mateix temps, **t'explicarem com fer una compra o adopció** responsable i tot el que implica el procés d'integrar-lo en la teua família.

*Consideracions a
tenir en compte*
ABANS D'ADQUIRIR
UN ANIMAL DE COMPANYIA

► Saps quines implicacions tindrà un animal a la teua vida?

Si vols ser un **cuidador responsable** que puga garantir al nou membre de la família la qualitat de vida que es mereix, aquestes són les primeres preguntes que t'has de fer, fins i tot abans de començar a buscar el millor mètode per a fer una compra responsable o adoptar.

Per a orientar-te a trobar la resposta a aquestes preguntes, ací tens diferents factors a tenir en compte:

RAONS DE L'ADOPCIÓ

Quan es planteja la possibilitat de comprar o adoptar a un animal de companyia, sol ser perquè hi ha un primer desig o **motivació molt concreta**. Reconèixer-la és important, perquè serà la base que establirà la teua relació amb el futur membre de la família.

Aquestes són les **raons més freqüents d'adopció**. Contempla quin pot ser el teu cas i assegura't que siga una raó suficientment sòlida:

- **Desig de tercers:** algú en la teua família ha expressat el seu desig d'adoptar un animal de companyia. Si es tracta de persones menors d'edat,

has de tenir en compte que l'adult titular serà responsable de prendre la decisió final, així com de les cures, les molèsties o els accidents que puga ocasionar l'animal.

- **Companyia:** ls diem animals de companyia per alguna raó, és clar, però has de tenir en compte que no estan ací només per tu. L'animal, ja siga un gos, un gat o un altre més exòtic, tindrà la seua pròpia manera de ser, i podria no complir amb l'expectativa de fer-te companyia tant com volgues i això ocorre més sovint amb els animals exòtics. És important valorar la compatibilitat de l'animal amb el futur responsable. El mateix passa amb situacions en les quals es busca incorporar un segon animal per a acompanyar a un que ja viu en la llar: serà vital anticipar i avançar-se a qualsevol incompatibilitat.
- **Emocions:** és possible que la pena que sents per un animal abandonat siga la motivació per a adoptar-lo. En cap cas és recomanable deixar-se guiar només per les emocions a l'hora d'adoptar a un animal de companyia, ja que es tractaria d'un acte impulsiu i no s'estaria analitzant l'existència dels recursos necessaris per a cuidar d'eixe animal.

- **Curiositat per l'espècie:** és positiu que tingues interès per conèixer millor a una espècie animal, però normalment aquest interès pot disminuir amb el pas del temps. Aquesta situació se sol donar en espècies exòtiques, en les quals s'idealitzen les futures experiències com a animal de companyia, sense tenir el coneixement del treball que suposa les seues cures i manteniment. Per a associar la curiositat, primer hauries d'informar-te sobre l'espècie, si és possible plantejar-te ser casa d'acolliment temporal, i després de provar, adoptar-lo només si conculcs que compleixes amb els requisits mínims per a cuidar de l'animal.
- **Modes:** una raça o espècie molt concreta s'ha posat de moda o et sembla bona idea adoptar a un animal de companyia concret per alguna raó de tipus estètic. Aquesta seria una decisió irrespectuosa per a l'animal i els seus drets, ja que es veu a l'animal com un complement i en cap moment es té en compte el seu benestar. Sempre caldria tenir en compte les necessitats de l'animal, abans de res, i si més enllà de l'atractiu estètic, aquest animal serà compatible amb els seus cuidadors.
- **Utilitat:** busques obtenir un animal de companyia per alguna utilitat que aquest supose. Per exemple, gossos per a protegir la llar o gats per a la reducció de plagues. És possible que l'animal no puga complir amb el rol que se li assigne i, depenent de la situació, requerirà d'un ensinistrament respectuós i consistent. A més, com a titular, hauràs de ser capaç de cobrir totes les seues necessitats i complir amb les responsabilitats legals relacionades amb aquesta utilitat.

TEMPS DE COMPROMÍS

És important que entengues l'alt grau de compromís que suposa la cura de l'animal i així evitar situacions que posen en conflicte algun aspecte de la teua vida amb la del nou membre de la família. Una vegada que tens ben definida i validada la teua principal motivació per a incorporar a l'animal de companyia, **informa't sobre el temps durant el qual s'allargaran les teues responsabilitats com a cuidador**.

Un factor en el qual podries fixar-te i que et pot ajudar a determinar si estàs llest per a responsabilitzar-te durant un temps concret, és l'estimació de l'**esperança de vida de l'animal**.

A continuació, pots consultar uns rangs orientatius amb mínims i màxims:

Gossos: 10-13 anys.

om més xicoteta és la raça del gos, més temps sol viure.

Gats: 12-18 anys.

Peixos: 2-3 anys.

Hi ha espècies de peixos capaços de viure més de 10 anys.

Hàmsters: 2-3 anys.

Cobais: 4-8 anys.

Conills: 8-9 anys.

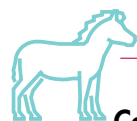
Gallines: 5-10 anys.

Furons: 5-10 anys.

Xinxilles: 8-10 anys.

Cavalls: 25-30 anys.

Lloros: algunes espècies de lloro, com les cacatues o el lloro guacamai, poden viure més de 50 anys.

Tortugues: 20-100 anys o més, depenent de l'espècie.

CANVIS EN LES TEUES RUTINES

Ser responsable d'un animal de companyia implicarà uns certs **canvis en el teu estil de vida**. Hauràs d'introduir en la teua vida els hàbits relacionats amb la cura del teu nou animal de companyia.

A continuació, trobaràs alguns exemples:

- Alimentació rutinària.
- Estimulació diària i atenció, ja siga en forma de joc o canvis i novetats en l'entorn per a assegurar l'enriquiment ambiental.
- Higiene bàsica relacionada amb les seues necessitats, com la raspallada.
- Els gossos necessiten passejos diaris de, almenys, 20 minuts cada un. Normalment 2 o 3 al dia.

- Els gats necessiten manteniment diari de les seues caixes d'arena.
- Els animals exòtics tindran les seues pròpies necessitats, que a vegades seran úniques a l'espècie o tipus d'animal, i també caldrà saber adaptar-se a elles.
- Neteja de l'ambient que freqüente l'animal, ja siga una habitació, una gàbia, un terrari, un aquari o un estable.
- Vigilància constant en el cas dels animals en edat infantil o amb necessitats especials.
- Vigilància regular en cas de malalties o problemes de conducta.

Existeix la possibilitat que totes aquestes activitats tinguen poca cabuda en el teu estil de vida actual, fet que hauràs de valorar per a prendre la millor decisió. Has de tenir en compte que la falta de familiaritat amb les necessitats dels **animals exòtics** pot sumar un extra de dificultat en aquesta adaptació, i fins i tot convertir-la en impossible.

COSTOS

Durant tota la vida de l'animal seràs responsable de cobrir totes les seues necessitats, i això implicarà unes determinades despeses en manutenció, productes que necessite i serveis d'assistència veterinària.

En el cas dels **gossos**, com a titular hauràs de contractar i mantenir en vigor una assegurança de responsabilitat civil per danys a tercers que incloga en la seua cobertura a totes les persones responsables de l'animal.

En el cas dels **gats**, hauràs de condicionar la teua llar a fi d'assegurar que el gat no puga precipitar-se al buit o escapar. Per a això hauràs d'instal·lar diferents elements com, per exemple, proteccions per a les finestres i xarxes per al tancament de terrasses i balcons.

Els **animals de companyia de tipus exòtic**, com són els rèptils o les aus, comportaran costos més elevats perquè requereixen d'un tipus d'alimentació més específica, cures concretes i veterinaris especialitzats.

Siga el tipus d'animal que siga, has de tenir en compte que de tant en tant sorgiran **urgències veterinàries** que suposaran un gasto addicional.

REQUISITS LEGALS

Com a responsable d'un animal de companyia, i segons les últimes reformes de l'àmbit legal a Espanya, tindràs diferents obligacions a complir:

- ▮ **Obligacions legals** imposades per comunitats de veïns, ordenances municipals o contractes de lloguer que tinguen clàusules en contra de la tinença d'animals de companyia en la llar en el qual resideixes. Respectar també les normes comunitàries que estableix la llei en el teu municipi.
- ▮ **Mantenir i integrar l'animal** en el nucli familiar, cobrint totes les seues necessitats de manera respectuosa i sense posar la seua vida en perill.
- ▮ Aplicar com a mínim les **vacunes obligatòries** en l'animal, tenir la cartilla sanitària de vacunació actualitzada i portar-lo al veterinari sempre que siga necessari.
- ▮ **Evitar la reproducció incontrolada**, que només podran dur a terme persones autoritzades en la cria d'animals de companyia. Això és especialment delicat en el cas dels rosegadors xicotets.
- ▮ **Identificar i censar l'animal** segons la normativa vigent en la teua comunitat autònoma i municipi de residència.

NECESSITATS ESPECIALS

Abans d'adoptar a un animal de companyia és important que estigues ben informat sobre les seues **necessitats, característiques i conductes específiques**, i t'assegures que seran compatibles amb el que tu i la teua família podeu oferir.

A vegades, això consistirà a tenir suficient espai i temps per a estimular-lo, educar-lo i ensinistrar-lo de manera responsable, fet que es torna indispensable en el cas dels **gossos**. No cobrir bé aquestes necessitats de l'animal pot comportar problemes de conducta i de convivència en la llar.

La cosa es pot complicar encara més quan es tracta d'una **espècie exòtica**. Per exemple, hi ha persones que decideixen adoptar una **serp**, però no són conscients de les implicacions que té i el perill que pot ocasionar un malentés amb l'animal. Els **lloros** són un altre exemple, ja que es tracta d'un animal amb característiques especials i exigeix un espai ben preparat per a ell. A més, algunes espècies tenen una esperança de vida molt llarga. Per tot l'exposat anteriorment, és important informar-se molt bé i consultar a especialistes abans de fer el pas d'incorporar a un animal a la teua família, sobretot si es tracta d'una espècie exòtica, en les quals l'escassetat d'informació pot derivar en experiències negatives.

De quins mitjans dispose
PER ADQUIRIR UN ANIMAL
DE COMPANYIA?

A l'hora de buscar incorporar a un animal de companyia en el teu nucli familiar, és molt important que conegues els mètodes existents per a **prendre la millor decisió, i fer-ho sempre de manera responsable i respectuosa amb l'animal**.

➔ Compra

La **compra** sol ser la primera opció que a molts futurs cuidadors se li ve a la ment, ja que ha sigut des de fa molts anys el mètode tradicional d'adquisició d'animals de companyia, encara que no és l'únic. En aquesta secció t'exposem com funciona tot el procés.

CRITERIS PER A UNA COMPRA RESPONSABLE

Per a dur a terme una compra responsable, és important conèixer les pistes per a detectar quan un venedor d'animals de companyia es mereix la teua confiança. Per a això, és important verificar els següents punts:

ENTORN DE CRIA

En primer lloc, és important assenyalar que **sempre has de comprar un animal de companyia en un criador o botiga autoritzats**.

Un aspecte important a l'hora de comprar en un criador o botiga autoritzada d'animals és que contemple la **possibilitat de visitar-lo en les seues instal·lacions** i així comprovar que l'animal està en bones condicions. Cal verificar que compleix amb la legislació vigent, cobrint totes les seues necessitats i respectant tots els seus drets.

A grans trets, encara que ho detallarem més endavant, això consistiria a complir amb els criteris i senyals de benestar, i sens dubte alguns seran més difícils de contrastar en les espècies exòtiques:

- ▶ Alimentació de qualitat i adequada a l'espècie.
- ▶ Entorn saludable i higiènic.
- ▶ Llibertat de moviment de l'animal dins de la instal·lació.
- ▶ Absència de signes de por.
- ▶ Bona relació amb el cuidador.
- ▶ Entorn suficientment estimulants per a l'espècie.

Els punts assenyalats anteriorment, ja ens indiquen que les compres directes d'animals a través d'**Internet**, en les quals no es pot verificar ni el centre de venda o cria ni l'estat de l'animal de manera directa, són un mètode inadequat per a la compra.

Exigeix sempre poder veure als animals en les instal·lacions i descarta directament a aquells venedors que esquiven aquesta proposta.

Sospita davant les pràctiques o intents per part del criador d'amagar problemes o il·legalitats dins del centre, com, per exemple, l'oferiment de **canviar a l'animal per un altre igual** en cas d'haver problemes, a canvi de no posar una reclamació. Un altre indicador, bastant habitual, i que és característic d'un origen il·legal són els **preus baixos** de compra, en comparació amb el preu de mercat. Presta especial atenció si aquestes pràctiques es donen durant la compra d'una espècie exòtica.

CONDICIONS DE L'ANIMAL

Per descomptat, abans de concretar la compra de l'animal, **exigeix veure'l en persona** per a assegurar-te quin és el seu **estat de salut i com es comporta**.

Recorda totes les consideracions que has valorat abans de decidir-te per comprar a l'animal i considera si la seua conducta s'ajusta a les teues expectatives.

En el cas dels **cadells**, almenys en el cas dels animals de companyia més comuns, és important **assegurar-se que està criant-se amb la seua mare** durant aquesta etapa de socialització tan primerenca, i que la mare gaudeix de bona salut, d'un comportament adequat amb el criador, amb els possibles compradors i amb els cadells. La duració d'aquesta etapa dependrà del tipus d'animal; en gossos i gats, el convenient és no separar al cadell de la mare fins a mínim passades les 8 setmanes, sense oblidar que el desitjable seria esperar fins a les 12 setmanes. Assegurant-se que, durant el procés, l'animal és socialitzat amb altres espècies, inclosa la humana. Per descomptat, caldrà tenir la mateixa cura en el cas d'**animals exòtics** que tinguen la mateixa necessitat, tenint sempre en compte els matisos de cada espècie, i serà important estar atents a possibles signes de por fins i tot al propi cuidador.

Un criador ben informat sobre l'espècie, sabrà que el final del **període de socialització** de l'animal pot coincidir o acostar-se al moment recomanat per a separar-lo de la mare. Per això mateix, el criador serà el primer responsable d'estimular al cadell perquè reba la socialització més adequada. El període de socialització és un període sensible durant el qual l'animal aprèn a relacionar-se amb altres individus, tant de la seua mateixa espècie com d'altres espècies, amb els quals es relacionarà al llarg de la seua vida. També, ha d'incloure l'habitució a sons, objectes i ambients estranys per a l'animal.

La falta d'una socialització adequada es podrà detectar fàcilment comprovant si l'animal mostra signes clars de por davant el criador o els desconeguts.

Així mateix, també serà important fixar-se en altres aspectes relacionats amb la **salut** de l'animal, com a possibles símptomes de malalties (vòmits, diarrea, ulls plorosos, esternuts, arrapades, mal estat del pelatge, primesa), paràsits, signes de lesions, problemes en les articulacions, alteracions en el moviment de l'animal o àrees de la pell amb escates o llagues.

Recorda que en cas de tenir dubtes sobre l'estat de l'animal pots consultar a un veterinari per a demanar-li la seva opinió i detectar així de manera fiable qualsevol irregularitat o problema que se t'haja pogut escapar com a comprador. El venedor no hauria de negar-se si pretén guanyar-se la teua confiança. Això és especialment sensible en el cas dels animals exòtics, les malalties dels quals poden arribar a ser molt complicades i costoses de tractar.

DOCUMENTACIÓ EN REGLA

A més de comprovar que l'animal està ben cuidat i conviu en un entorn adequat, també és important corroborar que el centre té la **documentació en regla**, ja que, en cas contrari, podria ser un indicatiu de la il·legalitat o falta de professionalitat i ètica del negoci que hi ha darrere.

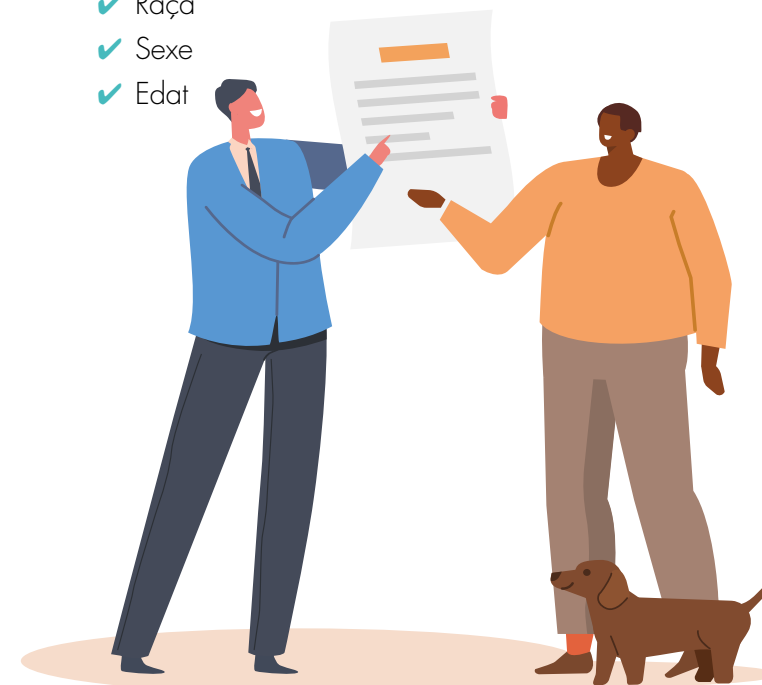
Els criadors il·legals més experimentats tenen diverses estratègies per a enganyar fàcilment els seus compradors potencials. Moltes de les persones no s'informen adequadament abans de comprar i aquests negocis saben com aprofitar aquesta circumstància per a al·legar excuses i no aportar la informació que els requereixes.

És crucial tenir això en compte. En els últims anys aquest problema ha augmentat i fins i tot s'han produït estafes en les quals alguns compradors mal informats van adquirir cadells de l'estranger amb greus problemes de salut, que a més eren venuts sense vacunar, animals que portaven cartilles de vacunació falsificades.

Per a evitar contratemps d'aquest tipus, és important que comproves que tot està en regla, contrastant aquestes dades:

- ▶ Número de registre de nucli zoològic del centre de cria.
- ▶ Documentació que acredite que l'animal ha sigut prèviament identificat en el Registre d'Animals de Companyia, on haurà de comunicar-se la transmissió dins de les 24 hores següents a la compra.

- ▶ Cartilla sanitària o passaport oficial de l'animal, on consten totes les intervencions veterinàries fins a la data, així com tractaments i vacunes. Possibilitat de corroborar aquestes dades directament amb el veterinari.
- ▶ Contracte de compravenda vàlid.
- ▶ Dades completes de l'animal, que hauran de comunicar-se al futur comprador i que hauran de conservar-se en el centre durant almenys tres anys:
  - ✓ Necessitats per a la cura i maneig
  - ✓ Necessitats d'atenció veterinària
  - ✓ Responsabilitats del comprador/a
  - ✓ Característiques
  - ✓ Origen
  - ✓ Nom
  - ✓ Raça
  - ✓ Sexe
  - ✓ Edat

ELS RISCOS EN LA COMPRA

Comprar un gos, un gat o un altre animal exòtic pot semblar la solució més senzilla, però res més lluny de la realitat. La veritat és que, de no fer-se una compra responsable, existeix la possibilitat d'emportar-se una sorpresa en forma de **malalties congènites, deformitats, problemes de convivència**, etc. A més, correm el risc de dur a terme una compra il·lícita en criadors no autoritzats ni registrats que solen tenir una visió irrespectuosa amb la naturalesa de l'animal i pràctiques de maltractament, o que atempten directament amb les necessitats més bàsiques de benestar, tot per tractar la venda d'animals des d'una perspectiva purament comercial.

Aquest és un problema que s'ha anat acreixent, sobretot a través de diversos portals d'Internet, on es practica la **venda il·legal** d'animals de companyia aprofitant-se d'alguns compradors inexperts i poc informats, tant en gats i gossos com en la delicada venda il·legal d'animals exòtics provinents de totes les parts del món.

De fet, el **tràfic il·legal** d'animals és una cosa perseguida per la llei a causa del gran mal que fa tant a la societat com als propis animals, que es veuen obligats a viure en situacions que atempten contra els principis de benestar animal. Entre moltes altres raons, és per això que **la compra sempre ha de fer-se de manera responsable**.

➔ Adopció

El procés d'adopció és la **via preferida** per moltes famílies per a incorporar un animal de companyia en la seva llar.

Les **entitats de protecció animal**, conegudes popularment com a protectores o refugis, tenen com a objecte de la seva labor detectar els casos d'abandó o maltractament en la teua localitat, alhora que treballen a rehabilitar a l'animal, perquè pugui trobar uns nous responsables que li donen la qualitat de vida que es mereix, ja siguin gossos, gats o qualsevol altre animal exòtic apte per a l'adopció.

En la majoria de municipis del nostre país, hi ha **protectores i refugis** als quals pots acudir en cas d'estar interessat a adoptar un animal de companyia. Aquestes entitats són associacions sense ànim de lucre legalment constituïdes, i a vegades estan recolzades per institucions públiques, ja que compleixen amb una funció social que resulta crucial. Cuiden animals en les seues pròpies instal·lacions o en cases d'acollida, i fan la labor del control de colònies de gats en la localitat. A més, estan subjectes a inspeccions regulars en les quals es comprova que totes les instal·lacions i els protocols que segueixen estan en regla, i que es respecten les normes relatives a la protecció i benestar dels animals.

Quan adoptes en una protectora, lloc la missió del qual és la protecció de la dignitat i els drets de l'animal, de manera directa estàs aportant el teu granet d'arena per a **combatre** la conseqüència dels **abandons** en la societat, i li estàs donant a un altre ésser viu l'oportunitat de viure una vida millor com a animal de companyia.

Per a evitar la proliferació descontrolada de ventrades no desitjades, que actualment és la principal causa d'abandó al nostre país, les protectores s'asseguren d'esterilitzar als animals que cuiden. A més, seguint amb el que estableix la llei, mai se sacrifiquen animals, excepte en casos de patiments intractables i que generen sofriment en l'animal.

REQUISITS D'ADOPCIÓ

Per a un animal de qualsevol espècie, sobretot d'aquelles que no s'han domesticat tant, com són les exòtiques, pot ser molt **estressant el canvi de l'entorn** d'una protectora al d'àmbit familiar. Aquest és un procés que, de fracassar i motivar la devolució de l'animal a l'entitat protectora, pot tenir **repercussions negatives** en el benestar general de l'animal.

És important que, com a aspirant a adoptar, sigues conscient d'això mentre passes per aquest procés.

Tal com esmentàvem en la introducció, cal tenir en compte que una gran part de les devolucions d'adopcions solen ser causades per incompatibilitats entre l'animal i els nous titulars. Aquesta incompatibilitat es pot deure a la falta d'informació i previsió del futur responsable o per "problemes de conducta" que els adoptants troben insalvables i per als quals no estaven preparats ni informats. Per això, per a les protectores és indispensable fer totes les **comprovacions pertinents** i així assegurar-se que **l'animal de companyia** i els **futurs titulars** seran **compatibles**.

Això pot comportar una sèrie de **qüestionaris, revisions de documentació i visites presencials** en el nou context de convivència, que contemplin tots els factors importants en l'adopció i que, sovint, sorprenen o fins poden resultar invasives per als futurs adoptants que no siguin conscients de tot el que comporta una adopció responsable.

Algunes de les comprovacions o requisits més freqüents són les següents:

- ▶ **Majoria d'edat del futur titular de l'animal**, demostrant una mínima maduresa emocional per a prendre la decisió de l'adopció.
- ▶ **Comprovant del domicili**, que busca demostrar de qui és la propietat de la llar on es pretén integrar a l'animal de companyia. En cas de viure de lloguer, es comprovarà que en el contracte no hi haja clàusules en contra de la tinença d'animals en aquest domicili.
- ▶ **Contracte d'adopció**, que serà necessari firmar i en ell s'establiran els drets i les obligacions de les dos parts. A vegades, també s'indicaran els requisits de cura.
- ▶ **Abonament de costos**, en virtut dels costos de manteniment i com a donació a l'entitat protectora. Has de tenir sempre en compte que els costos de manteniment d'un animal exòtic seran molt més elevats, i així es reflectiran en aquest pas.
- ▶ **Requisits de cura específics de l'animal de companyia**, que com a futur titular hauràs de demostrar que pots complir. Això implica revisar aspectes com el teu coneixement sobre l'espècie o l'espai i temps del qual disposes per a la seva cura. Hauràs de demostrar que has pres les mesures necessàries que eviten riscos a l'animal en el seu lloc de residència, com la instal·lació de proteccions o xarxes en terrasses i

finestres perquè els gats no puguin precipitar-se al buit o escapar.

- ▶ **Esterilització de l'animal**, recomanable.
- ▶ **Compromís firmat de no abandó**.
- ▶ **Seguiment periòdic del procés** d'adopció mitjançant visites presencials en la llar per a fer comprovacions de benestar i cura de l'animal.

Encara que semblen uns requisits un poc invasius, són molt necessaris perquè l'entitat s'assegure que tot està en ordre. El més habitual és que tots aquests requisits i comprovacions es realitzen al llarg de **diversos mesos**, eixe període també serveix com a temps prudencial perquè els possibles titulars puguin estar segurs de la decisió d'adopció.

Curiosament, moltes d'aquestes comprovacions ni tan sols es realitzen durant la compra d'un animal, això reforça la idea que **l'adopció és un procés molt més responsable** d'adquisició d'un animal de companyia de qualsevol espècie.

Malgrat complir amb tots els requisits anteriorment esmentats, tota entitat protectora diferencia entre adoptar a un adult o a un cadell i es reserva el dret a finalment decidir no entregar o retirar la cura de l'animal de companyia si ho considerara necessari.

DIFERÈNCIA ENTRE ADOPTAR UN ADULT O UN CADELL

Quan arriba l'hora d'adoptar a un animal de companyia, una de les primeres idees que solen tenir els futurs titulars és la d'**adoptar a un cadell o un gatet**, per ser una alternativa més atractiva en primera instància. Però en les entitats protectores també hi ha animals adults que tindran menys possibilitats de ser adoptats. Per aquesta raó, et volem explicar les diferències entre adoptar a un gos o gat adult d'un cadell de la mateixa espècie, amb totes les implicacions que té i per a quin tipus de família és més recomanable.

ADOPTAR UN CADELL

Siga gos, gat o un animal exòtic, cal tenir en compte que un cadell sempre requerirà d'una **dedicació especial**, sovint durant mesos. Per això, és important disposar de temps suficient per a poder cuidar-lo o, com a mínim, comptar amb persones de confiança que puguin ajudar-te durant aquest procés.

Cal tenir en compte que un **cadell** requereix de molta **paciència, educació i temps de socialització**, per a assegurar-se la millor convivència amb la família i amb altres individus de diferents espècies. Aquests requisits fan del cadell un animal apte per a famílies amb temps i energia suficient.

En el cas dels **gossos**, és important traure'ls a passejar una vegada tinguin les vacunes indispensables per a començar a socialitzar-los, i els **gatets** hauran de tenir suficients visites en la llar per a perdre l'habitual por als desconeguts.

En el cas dels animals exòtics, les necessitats en aquesta etapa seran molt més dispars entre les diferents espècies i el cuidador haurà d'informar-se bé consultant a especialistes.

Sobre la **convivència amb altres animals adults**, les recomanacions varien segons l'espècie i l'individu. El més pràctic és **recórrer a un professional** que pugui avaluar les característiques de l'animal resident com el seu caràcter, sexe, edat, estat de salut, grau de socialització i conducta davant d'altres animals per a avaluar el grau de compatibilitat amb el nou animal i donar les indicacions pertinents per a assegurar una nova incorporació exitosa.

Recorda que les **incompatibilitats amb altres animals** poden créixer-se en gran manera en el cas dels animals exòtics, que no estaran tan adaptats a la vida amb éssers humans i molt menys amb altres espècies animals com gossos o gats. Fins i tot és possible que siga necessari separar als animals amb alguna barrera física per a evitar incidents en la llar.

Encara que ja parlarem sobre això en l'apartat de conducta, és important ensenyar al **gos** a fer les seues necessitats en el seu lloc, i durant la infància aquesta serà una tasca que requerirà molta constància.

A més, en edats primerenques és important tenir un **ambient estimulant** en el qual l'animal pugui explorar, experimentar i posar a prova tots els seus sentits. Serà gràcies a una estimulació completa que es desenvoluparà i creixerà sa.

Això també implicarà donar-li a l'animal de companyia suficient exercici diari:

- En el cas dels **gossos** això implica joc, atenció i passejos.
- En **gats** suposa tenir suficient joc i molta atenció, raó per la qual sovint es recomana adoptar a més d'un alhora (idealment, en parella), sempre que l'animal estiga acostumat a conviure amb altres gats.
- En **animals exòtics**, aquesta necessitat d'estimulació s'associarà de diferents maneres. Per descomptat, serà única en cada espècie, però generalment estarà relacionada amb l'enriquiment del seu entorn i la interacció i joc, en cas de tractar-se d'animals mínimament socials.

També pot ser una opció viable per a famílies amb **xiquets xicotets**, sempre que els menors tinguin un grau de desenvolupament que els permeta entendre les instruccions necessàries per a interactuar correctament amb l'animal, se'ls eduque amb l'objectiu de respectar i tractar bé als animals i hi haja supervisió constant i directa per part dels adults.

ADOPTAR A UN ADULT

En el cas dels **gossos i gats adults**, la situació és distinta. En primer lloc, el procés d'adopció pot resultar més fàcil, ja que a causa del pas dels anys el **caràcter** de l'animal estarà molt més **assentat** i serà més senzill comprovar la compatibilitat del futur cuidador amb la manera de ser de l'animal de companyia.

No obstant això, hi ha diversos factors que fa falta tenir en compte quan es tracta d'adoptar animals adults:

- En primer lloc, no per ser adult un animal de companyia requerirà de menys paciència que en adoptar a un cadell, sobretot al principi de la convivència.
- Molts dels gossos que són rescatats i adoptats en les protectores han patit l'abandó (i a vegades també el maltractament) dels seus anteriors cuidadors, la qual cosa, sens dubte, pot haver suposat un trauma per a l'animal i que el fa més sensible a tornar a patir la mateixa situació. Això a vegades pot provocar una **major dependència emocional de l'animal**, sobretot durant els primers dies, buscant **apegar-se i fins i tot refugiar-se en algú** que el faça sentir segur dins de l'entorn familiar.
- El més important per als gossos, i també per als gats, és que quan arriben a la nova llar tinguen un racó que senten **segur** i seu. Un lloc en el qual no se'ls moleste si necessiten desconnectar de la intensa experiència de socialització que viuran forçosament durant els primers dies de convivència.
- És important no oblidar que els **gats adults** solen ser més **difícils d'integrar** en un àmbit familiar nou per la seva baixa tolerància al canvi d'entorns, sobretot en els quals ja hi haja un altre animal de companyia.

Serà indispensable proporcionar-los un **amagatall on es puguin refugiar** i sense forçar res.

Pel que fa als **gossos i gats sènior**, no són recomanables en cases amb menors sobretot si l'animal pateix algun problema de salut que genere dolor, ja que això reduirà la seva tolerància al contacte i les interaccions amb ells.

Cal tenir especial cura en el cas dels **animals exòtics** que ja són adults, ja que alguns, a vegades per no haver tingut un període de socialització durant la seva infància ben pausat amb éssers humans, seran totalment incompatibles amb la vida en un entorn d'aquestes característiques.

Si no estem correctament informats, podem causar sofriment a l'animal i fins i tot posar en perill a la família.

Per a integrar a l'animal de companyia en la llar farà falta seguir uns primers passos i serà la teua responsabilitat cobrir les seues necessitats de manera adequada. Sobre això tracta justament la següent secció.

Com cuidar correctament
A UN ANIMAL DE COMPANYIA

Després de tot el procés previ en el qual decideixes de manera responsable si hauries o no d'incorporar a un animal de companyia en la teua família, si comprar o adoptar, si adult o cadell... s'acosta el moment en el qual el nou membre de la família arribarà a la llar. Per a llavors, serà important estar ben **informat** i tenir-ho tot **preparat** per a així facilitar l'adaptació per la qual haurà de passar.

En aquesta secció et parlarem sobre els diferents aspectes de benestar per a procurar cobrir les necessitats de l'animal de companyia en qualsevol espècie.

No obstant això, cal remarcar que **els primers mesos seran els més durs**, perquè tant la teua família i la seua llar com l'animal hauran d'estar en harmonia per a convida minimitzant al màxim els conflictes. Això serà necessari perquè les dos parts encaixen millor i la integració siga molt més agradable.

Aquesta necessària etapa d'adaptació varia segons l'espècie i l'edat. En **gossos i gats**, els cadells poden aclimatar-se en poques setmanes a la nova llar gràcies a ser una exposició primerenca en la vida de l'animal, mentre que en els animals adults (i en alguns cadells) aquest període es pot allargar als 3 mesos o fins i tot més, subjecte a altres factors com les experiències vitals.

En altres **animals de companyia més exòtics**, aquest període pot ser molt més curt en espècies cognitivament menys avançades (per exemple, en rosegadors, peixos o rèptils) o molt més llarg en espècies de naturalesa contrària a la convivència en la llar (en espècies silvestres com la rabosa, l'adaptació a la llar resulta difícil o fins i tot impossible, ja que la genètica juga un paper important en la domesticació de l'animal).

En cada apartat donarem indicacions concretes per a facilitar al màxim aquest procés.

➔ Alimentación

L'alimentació que li proporciones a l'animal serà la seua font principal d'energia i, per tant, és la base sobre la qual s'assentarà tot el seu desenvolupament i la seua salut.

QUÈ LI DONEM DE MENJAR?

El més important és procurar sempre donar-li a l'animal de companyia el tipus d'alimentació que més respecte les seues necessitats naturals de consum. Per això, idealment hauries de donar-li menjar elaborat amb ingredients adequats al tipus d'animal, en una **dieta** que siga **completa i equilibrada** seguint les necessitats nutricionals de l'animal recomanades per l'especialista.

En el cas dels **gossos**, una opció que cada vegada té millor acollida és la d'elaborar el menjar de manera casolana. No obstant això, aquesta tasca comporta temps de planificació i dedicació, i també comporta riscos si el cuidador no està correctament informat. El recomanable és usar-la sota la **supervisió d'un veterinari especialista** en nutrició.

Relacionat amb la **toxicitat dels aliments casolans**, cal anar amb compte perquè alguns poden assentar-li malament o fins i tot resultar tòxics per a l'animal, sobretot si són consumits en grans quantitats. En el cas dels **gossos**, per exemple, és important evitar que consumisquen ceba, xocolata, raïm o nous. A més, aquest tipus de dieta pot presentar riscos relacionats amb les parasitosis, com la toxoplasmosis, en cas d'utilitzar aliments crus sense cuinar.

Com a alternativa, et pot ser útil recórrer a **pinsos formulats d'alta qualitat** que estiguen creats específicament per a l'espècie i edat del teu animal de companyia (cadells, alta activitat, adults, sènior), just amb l'equilibri de nutrients que aquest necessita. En algunes ocasions, existeixen també variants especialitzades en diferents races.

El cas dels **gats** és molt similar al dels gossos, però també cal tenir molta cura en el cas dels **animals exòtics**, que no sols tindran necessitats nutricionals molt específiques que requeriran el consell d'un especialista, sinó que també l'alimentació serà més costosa i hi haurà perills nutricionals per a la seua salut que no sempre queden documentats.

DOSIFICACIÓ DEL MENJAR

Serà important que la **quantitat diària** de menjar la definisques tu com a responsable seguint les **indicacions dels especialistes**, ja que tenir un bon control sobre ella assegurarà que no es cometen excessos ni indulgències.

D'altra banda, també és important tenir en compte la **freqüència d'alimentació**, que haurà d'espaiar degudament els menjars i que variarà segons les característiques de l'animal.

Les pautes recomanades varien segons l'espècie, l'edat, l'activitat física, el tipus d'alimentació i l'estat de salut de l'animal, per això, has de **consultar amb el teu veterinari** de confiança per a assegurar-te que cobreixes les necessitats alimentoses del teu animal de companyia.

Si el teu animal de companyia és un **depredador** en el seu entorn natural, com ocorre amb les serps, caldrà tenir especial compte amb la dosificació, ja que la fam podria desencadenar conductes predatòries, accidents seriosos i problemes de convivència. Per això és de vital importància consultar amb un especialista sobre les característiques nutricionals del teu animal de companyia.

ACCÉS A L'AIGUA

A més de tot això, una cosa que pot ajudar enormement en la digestió i que també és part de les necessitats alimentoses serà tenir un **accés constant a aigua** o, en defecte d'això, a hidratació suficient, de manera que l'animal no passe set. En la majoria dels animals, pot ser tan fàcil com incloure un bol d'aigua neta. En el cas dels **gats**, el bol d'aigua pot funcionar bé, però els encantarà poder tenir accés a una font d'aigua corrent.

Caldrà tenir en compte que algunes espècies d'**animals de tipus exòtic** necessitaran consumir més o menys aigua, i de fet en alguns casos es requerirà d'una certa humitat mínima en l'ambient per a estar suficientment hidratats.

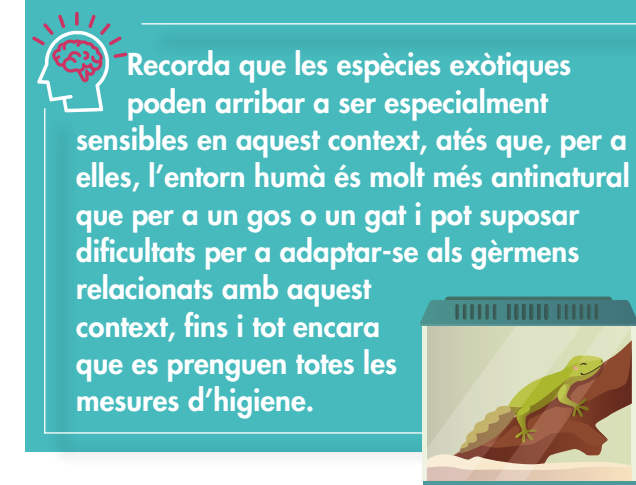

HIGIENE ALIMENTOSA

Has de tenir en compte que l'animal, normalment, tindrà com el seu únic plat el que tu utilitzes per a donar-li menjar. Per això, assegura't també de **cuidar la higiene al voltant de l'alimentació**.

Neteja sovint els bols o altres utensilis que l'animal utilitzi per a alimentar-se, de manera que la brutícia no acabe entrant en el seu organisme de manera indirecta o supose una font de malestar mentre menja. Per descomptat, això també inclou tenir un control de les dates de caducitat dels aliments i no donar-li'ls mai quan estiguen en mal estat.

A més, assegura't que els recipients no estiguen fets de materials que puguin resultar tòxics per a ell. Normalment, això serà senzill de prevenir **preguntant-li a un especialista**.

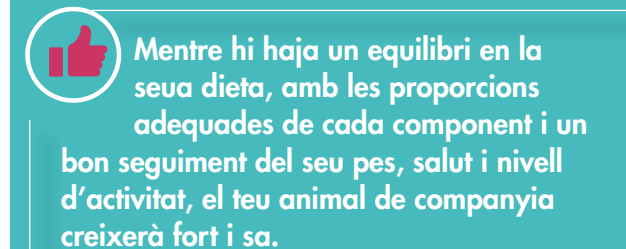

VARIETAT EN L'ALIMENTACIÓ

Idealment, sobretot pel **seu benestar i riquesa alimentosa**, el millor serà poder tenir una certa varietat d'opcions que l'animal pugui gaudir de tant en tant. Això serà positiu perquè el seu cos es pugui acostumar a la variabilitat d'aliments, en cas que en algun moment necessites canviar-li la dieta i vulgues evitar problemes gastrointestinals derivats.

Per a aconseguir els millors resultats, no sols pots optar per alimentar-lo de manera casolana o amb pinso, també existeixen **menjars humits** preparats en el cas de **gossos i gats**, o fins i tot el pot alimentar de tant en tant a través de joguets farcits.

Cal tenir especial compte amb què se li dona de menjar a un **animal exòtic**, ja que la informació sobre alimentació de la qual disposem sol ser més limitada i hem de restringir-nos a les indicacions dels especialistes, encara que pugui suposar una alimentació més costosa.

ALIMENTANT AL NOUINGUT

En acabar d'incorporar a un nou animal de companyia en la llar, és possible que aquest mostre **falta d'apetit** i fins i tot rebuig pel menjar. En primer lloc, cal tenir en compte que aquesta és una reacció habitual i que pot durar un o dos dies a causa del xoc que pot haver suposat per a l'animal el seu canvi de llar, sobretot en edat adulta.

Encara que hi haja aquestes reticències per part de l'animal, tu com a responsable **no deixes d'oferir-li menjar i aigua** perquè ell s'alimente quan se senti còmode. Si veus alguna font d'estrès que estiga distraient o molestant a l'animal, tracta de minimitzar-les perquè menja tranquil i sense por o ansietat.

Hauràs d'estar molt pendent de com reacciona l'animal i com li senta el menjar.

És possible que detectes certes incompatibilitats de l'animal amb la nova alimentació, cosa que també pot ser habitual, sobretot en edats més primerenques, i podràs anar adaptant-te a les seues necessitats mentre veus com progressa.

En cas de dubte, sempre serà recomanable que **consultes a un veterinari especialista**, format en nutrició animal. Ell serà el que millor puga orientar-te en cada cas i ajudarà a evitar que una alimentació desequilibrada porte a problemes com el sobrepès o malalties derivades. També pot ser recomanable anar a la seua consulta, fins i tot abans de començar amb el procés d'adaptació en la llar perquè t'oriente sobre els primers passos a donar.

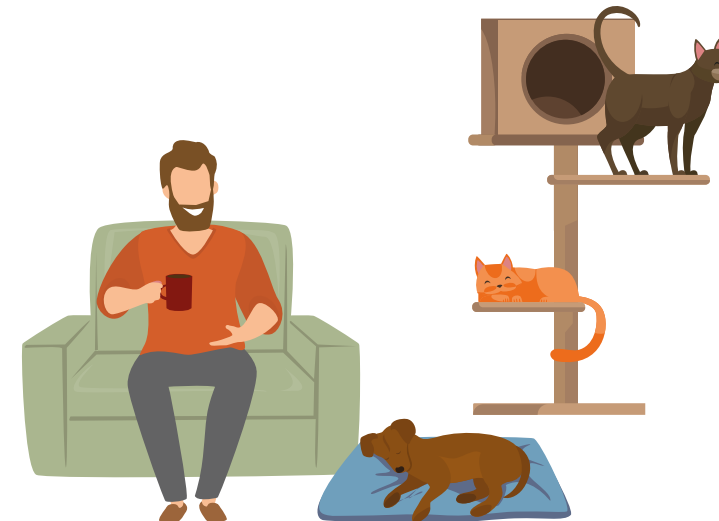
➔ Comoditat

Per a un animal de companyia serà essencial **trobar-se a gust** en el nou ambient al qual s'incorpore, i això comporta requisits més concrets que la busca d'una alimentació adaptada a la seua espècie, completa i equilibrada.

TROBANT EL LLOC IDEAL

Primer, serà fonamental que trobes un **lloc ideal** on l'animal vaja a passar moltes hores de la seua vida, ja siga descansant en el seu llit (en el cas de **gossos i gats**) o com única zona de convivència (com ocorre amb qualsevol **animal exòtic** que necessite terraris, aquaris o gàbies).

El lloc ideal el marcaran l'espècie i els gustos de l'animal, ja que una espècie més gregària com **el gos** agrairà poder tenir el seu llit prop dels llocs on solguen estar la resta dels membres de la família. En el cas **del gat**, el recomanable és proporcionar diversos llocs de descans en diferents estades de la casa, idealment en altura (no en el sòl) i allunyats d'estímul que puguen entorpir el seu somni, com els sorolls o les olors fortes i desagradables.

Per a **les espècies exòtiques**, sobretot per a les engabiades, també és important que estiguen col·locades en un lloc de trobada social, on poder estimular-les amb interacció (si forma part de les seues necessitats), però també puguen estar tranquil·les si ho requereixen.

Per descomptat, estiga on estiga, el lloc de descans haurà de ser **còmode** per a l'animal, complint també amb els requisits de neteja, il·luminació i temperatura que necessite.

En el cas de **gossos i gats** això pot ser senzill controlar-lo, i fins i tot ells mateixos es poden autogestionar anant a dormir a nous racons de la casa, però requerirà d'especial atenció en el cas d'alguns **animals exòtics** que no tinguen aquesta llibertat, i a més a vegades necessiten complir amb requisits més específics i delicats, com tenir un nivell mínim d'humitat en el seu ambient.

La comoditat també és important des del punt de vista dels titulars: la gàbia, el terrari, l'aquari o el llit ha de tenir les propietats adequades per a ser fàcil de netejar i moure en cas de considerar-se necessari per qualsevol eventualitat. Això també facilitarà la mobilitat de l'animal de companyia.

Una opció, a més, és afegir múltiples zones de descans o convivència al voltant de la llar, perquè els animals puguin decidir on prefereixen estar a cada moment i així poder gestionar més fàcilment qualsevol conflicte que pugui ocórrer.

COMODITAT DEL NOUINGUT

Una vegada arribi el nou membre de la família a la llar, serà indispensable que **les zones de descans o de convivència** (en el cas d'espècies exòtiques) ja estiguen col·locades i definides. La referència hauria de ser ben clara des del principi, ja que així l'animal de companyia podrà crear un primer esquema molt més coherent de la llar i tindrà associacions molt més clares i sabrà amb més seguretat on ha de dormir.

Durant el període d'adaptació és molt possible que l'animal es mostri inquiet, o que fins i tot no descansi en cap moment. Serà important que tu com a responsable procures que se senti còmode i controles qualsevol factor que pugui resultar-li estressant i que impedisca que pugui baixar la guàrdia i dormir o sentir-se còmode. En el cas dels **animals exòtics**, en algunes espècies serà important no molestar-lo en excés i deixar que tingui temps d'adaptar-se a la nova situació.

➔ Salut

La salut és un altre **aspecte fonamental del benestar** i un dret en qualsevol animal, siga quin siga el context.

Atès que la responsabilitat d'un cuidador és la de procurar el millor tractament per a l'animal de companyia, **la major garantia és portar-lo al veterinari** regularment per a confirmar que es troba en perfecte estat de salut, i sempre que apareguen signes o comportaments anormals.

En el cas dels **animals exòtics**, existeixen especialistes que coneixen millor les seues patologies. En cap cas s'haurà de medicar a l'animal sense el consell d'un veterinari.

SÍMPTOMES

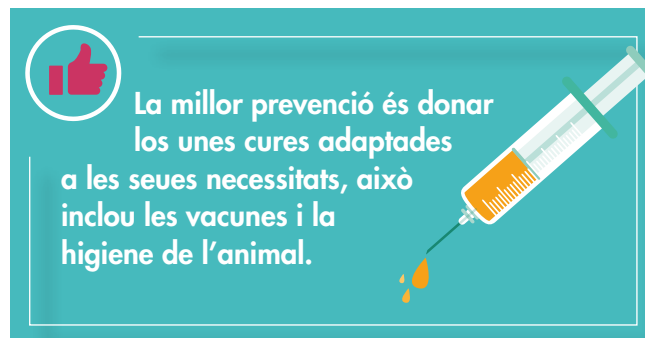
Com has de cuidar de la seua salut i ser capaç de respondre davant qualsevol símptoma ocasionat per algun problema o malaltia, has de saber **detectar-los a temps**. Per a això, et recomanem que t'informes degudament.

Encara que en algunes espècies exòtiques això pot ser distint (i hauries d'informar-te), entre els símptomes més comuns, que poden fer sospitar d'una malaltia o problema subjacent en la majoria de les espècies, estan els següents:

- Canvis en l'apetit.
- Vòmits i diarrea reiterats.
- Sagnats sobtats.
- Inflamacions en la pell.

- Canvis bruscos en la conducta de l'animal com, per exemple, endormiscament o hiperactivitat.
- Alteracions en fer les seues necessitats, com ara problemes per a fer-les, alteracions en els seus costums o deposicions amb un aspecte diferent de l'habitual.
- Boca i genives enrogides o en mal estat.
- Respiració agitada o molt lenta.
- Esternuts recurrents.
- Canvis d'aspecte en el pelatge o la pell.
- Rascat o empolainat excessiu.
- Coixesa en caminar.

A més de la vigilància de l'animal, també és indispensable procurar garantir la màxima qualitat i salubritat del seu ambient a través de la **prevenció**.

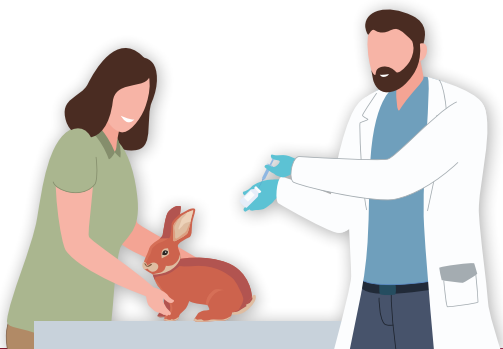
VACUNES

És indispensable que l'animal reba les vacunes en els moments que el **veterinari t'indique** i que estiguen **reflectides en la seua cartilla sanitària**. Gràcies a les vacunes, sobretot les **obligatòries**, es pot protegir l'animal d'algunes de les malalties més problemàtiques i letals.

Cal recordar que algunes de les malalties de les quals protegeixes el teu animal de companyia també **et podrien afectar a tu**, com pot ocórrer amb la ràbia (present en gossos, gats i alguns animals exòtics).

A més, moltes d'aquestes proteccions requeriran que tornes a portar al gos, gat o animal exòtic amb el teu veterinari per a continuar revacunant-lo i mantenir-lo així més segur davant de qualsevol font d'infeccions i problemes.

Recorda que el cost d'aquestes cures serà més elevat en les **espècies exòtiques**, i la disponibilitat de les clíniques veterinàries que puguin ajudar-te serà més reduïda, així que ací la prevenció serà doblement delicada i important.

HIGIENE

Serà fonamental que tingues en compte totes les necessitats d'higiene que té l'animal de companyia. Els gossos i els gats tenen en comú moltes d'aquestes mesures:

- Higiene general:** l'entorn en el qual visca l'animal ha d'estar net, lliure de contaminants i perills, incloent-hi accessoris i joguets. No permetes que la llar i les zones per on l'animal de companyia sol transcorrer el temps, s'ompliguen d'excrements o qualsevol altre producte que supose insalubritat. En el cas de l'**animal exòtic**, serà important que escoltes els consells de cura que et proporcione l'especialista. Si viu engabiats, hauràs de procurar mantenir el seu ambient net per a evitar qualsevol contacte amb brutícia que siga nociu per a la seua salut.
- Higiene bucal:** s'ha de procurar mantenir una bona higiene dental per a evitar que es desenvolupen malalties. Encara que el **veterinari** s'encarregarà de revisar-lo periòdicament i de donar les recomanacions d'higiene que considere necessàries, una mesura que no resulta estressant ni invasiva per a qualsevol animal i que pot ser útil per a netejar la placa dental consisteix a consumir productes expressament dissenyats per a netejar les dents durant el mastegar.

- Cures en la pell i pèl:** en algunes espècies, com en **gossos i gats**, la raspallada pot ser una activitat plaent i positiva per a la salut de l'animal, que potencia la muda del pelatge de l'animal quan és necessari. A més, l'activitat de raspallada és una bona ocasió per a detectar qualsevol ferida, paràsit o simptomatologia relacionada amb la pell i el pelatge. També es pot recórrer als banys en els gossos amb la freqüència recomanada pels especialistes. En els gats no sol ser necessari. En una **mascota exòtica**, depenent de les seues característiques, aquest manteniment podria ser molt més llarg, costós i complex.
- Neteja d'oïdes:** les oïdes estan molt exposades a infeccions, i per això és important revisar-les de tant en tant per a detectar possibles paràsits o símptomes d'otitis, com una forta olor. Existeixen productes ja preparats que poden ser útils per a netejar les oïdes sense causar-li moltes molèsties a l'animal. Davant el dubte, el millor serà **consultar a un veterinari**.
- Tallar les ungles:** tots els animals tenen els seus propis mètodes per a llimar-se les ungles de manera

natural; els gats poden rascar alguna superfície, els gossos poden fregar. No obstant això, aquests mecanismes de llimats poden no ser suficients i les ungles llargues poden arribar a convertir-se en un inconvenient, per la qual cosa en qualsevol espècie el tallar les ungles pot arribar a ser un requisit. És important tenir en compte l'anatomia de l'ungla en l'animal, usar utensilis dissenyats per a aquesta tasca i evitar causar-los ferides en tallar per la zona carnosa. En cas de dubte o falta d'experiència, el millor serà consultar o delegar aquesta tasca a un **especialista**.

- Desparasitació:** com a part dels tractaments i també la prevenció de malalties, serà important alliberar el teu animal de la companyia de qualsevol paràsit intern o extern. Serà el **veterinari** qui et proporcione les recomanacions quant a productes i mètodes a utilitzar. També pot ser útil anar amb compte amb l'exposició de l'animal als contextos en els quals es puga veure més contaminat amb paràsits, com poden ser en entorns bruts o on solen habitar tota classe d'insectes. Els animals engabiats també poden estar exposats a aquest tipus de perills.

COMENÇANT AMB BONA SALUT

Els primers mesos d'un animal de companyia en una nova llar poden ser els més delicats pel que fa a la seua salut, ja que el nou inquilí haurà d'adaptar també el seu sistema immunitari al menjar i al tipus de gèrmens que hi ha en l'entorn.

Com en moltes altres àrees de la cura de l'animal, la millor prevenció que pots tenir com a cuidador responsable és la de consultar al veterinari quan tingues dubtes sobre la salut del nou membre de la família.

No obstant això, a més de tot l'esmentat sobre les seues cures, serà crucial tenir en compte aquests factors i condicionants que afectaran qualsevol animal incorporat recentment en l'àmbit familiar:

- Segueix les teues obligacions sanitàries.** Com a cuidador, hauràs d'aplicar-li totes les vacunes obligatòries en cas que l'animal no les tinga ja, i seguir totes les recomanacions que et done el veterinari al qual consultes. A més, serà recomanable aplicar les vacunes opcionals per a donar-li la màxima protecció possible.
- Vigila l'estat de salut del nou familiar,** de manera que pugues detectar qualsevol simptomatologia de malalties i reaccionar a temps.
- Redueix el seu estrès.** El període d'adaptació pot comportar un temps d'estrès lleu o greu, en el qual l'animal no se sent a gust amb l'entorn. Aquest mateix estrès, quan es torna crònic, pot ser causant de baixades en les defenses i problemes de salut. Per això, si veus que l'animal se sent incòmode amb la seua situació, evita coste el que coste exposar-lo a situacions que el facen empitjorar, per exemple, la sobreexposició als membres de la família. Observa'l atentament durant aquesta fase i permet que l'animal establisca el seu propi ritme d'acostament, tenint també una zona segura on ell pugui amagar-se, en cas de necessitar-ho.

Seguretat

Per a qualsevol animal de companyia, la seguretat és una necessitat fonamental i un dret tant a nivell físic com psicològic.

Els cuidadors, igual que l'animal, han de poder sentir-se tranquils en la seua llar, sabent que els riscos i les amenaces són mínims, encara que sent conscients que no és possible eliminar-les del tot.

A l'hora de portar a casa un animal de companyia, la seguretat és un dels factors més importants per a facilitar el dur període d'adaptació i perquè, tant tu com els altres membres de la família, us guanyeu la seua confiança.

SEGURETAT FÍSICA

Hi ha moltes fonts de perills que no veiem a simple vista, però que poden suposar un risc gran per a la integritat i salut de l'animal de companyia. És important que faces una **revisió completa de la teua llar** i t'assegures que no hi haja res que pugui ocasionar-li danys amb o sense la teua supervisió.

- Finestres i balcons:** molts gossos, gats i altres animals exòtics senten curiositat pel que hi ha a l'altre costat de les finestres, i això a vegades pot provocar que un pas en fals davant el buit es convertisca en un accident que li pugui ocasionar greus lesions o fins i tot la mort. Per això, és indispensable que el protegem posant barreres i proteccions.
- Mobles que es mouen o cauen:** qualsevol animal de companyia pot tenir un accident amb algun moble de la llar, ja siga xocant mentre juga o sent víctima d'algun lliscament o caiguda de mobiliari. És important assegurar-te de l'estabilitat i la seguretat dels mobles que tens en la teua llar.
- Productes tòxics:** existeixen molts productes i aliments que, de ser ingerits per l'animal de companyia, li poden causar severos problemes de salut. Tenir a un gos, gat o animal exòtic segur també implica allunyar-lo d'aquest perill. Alguns exemples són els productes químics com els de neteja, pintures o dissolvents. Els pools

d'escombraries, que solen contenir menjar en mal estat i altres productes no ingeribles, també poden causar problemes de salut seriosos. Tota la informació que hages de saber sobre la toxicitat d'aliments en l'espècie del teu animal de companyia podrà facilitar-te-la un **especialista**, una cosa especialment important en el cas dels animals exòtics, amb els quals no estem tan familiaritzats.

- **Plantes perilloses:** hi ha diverses plantes que poden provocar intoxicació per contacte o consum i la recomanació principal és allunyar-les tot el possible de l'animal de companyia o transportar-les a una altra llar sense animals. Serà important que estigues ben informat sobre aquests perills, presta especial atenció al visc o la famosa flor de Pasqua, a l'heura, el ficus o el grèvol.

- **Perills per asfíxia:** en la llar hi ha tot tipus de perills i un dels més invisibles són els cables i els objectes xicotets que pugen provocar asfíxia en l'animal. Si saps que sol emportar-se a la boca tot el que troba en el sòl (una cosa comuna en cadells) retira tots els objectes que pugen resultar perillosos en ser ingerits o que fins i tot pugen ocasionar lesions en el tracte respiratori o digestiu de l'animal. L'asfíxia i la deshidratació també són conseqüències de l'excés de calor, i és important remarcar que cap animal hauria de quedar-se tancat en un cotxe per cap període de temps, ja que tan sols en 15 minuts la conseqüència pot ser fatal.

- **Perills domèstics:** si en la teua llar hi ha diferents fonts de risc per electrocució o cremada, és important que minimitzes tots eixos perills o que, com a mínim, protegisques l'animal de companyia impedit-li el contacte amb ells. Des de setmanes abans que es faça efectiva la incorporació de l'animal, revisa tota la teua llar a la recerca de qualsevol perill per a la seua integritat i retira aquest perill o, com a mínim, posa les barreres necessàries per a impossibilitar-li l'accés.

- **Altres animals de companyia:** sí, els animals amb els quals conviu també poden ser una font de perill, i serà la teua responsabilitat protegir la integritat física dels dos. Ja hem introduït la importància de comprovar la compatibilitat entre els dos animals en el període d'adopció, especialment en els animals exòtics,

però també cal tenir en compte la naturalesa de cada espècie, per exemple, tenir en la llar a un animal depredador com una serp o un gat pot suposar un perill per a un rosegador. Aquesta protecció també s'estén a animals de companyia d'altres famílies amb els quals l'animal es puga trobar fortuïtament durant els passejos, i inclou l'obligatorietat d'incorporar un boç, en cas de ser necessari protegir als altres de possibles incidents provocats pel teu animal, quan hi ha antecedents que demostren aquest risc.

- **Assegura't de no perdre'l:** als animals els pots protegir de moltes maneres, i una mesura de prevenció molt eficaç (a més d'una obligació) és la de col·locar-li una placa identificativa en el collaret, amb el seu nom i un número de telèfon al qual et pugen trucar en cas de pèrdua.

Per descomptat, els animals que tinguen uns determinats antecedents d'haver-se escapat també poden tenir un GPS incorporat en el collaret, sempre que això no supose un destorb o perill per a l'animal. En contextos de viatge, l'animal ha d'anar certificat amb el seu passaport corresponent, que dependrà de la normativa vigent de la localitat a la qual es pretenga viatjar.

Per descomptat, davant qualsevol accident que puga haver causat algun mal o lesió en l'animal és important visitar d'urgència al veterinari.

PERCEPCIÓ DE SEGURETAT

A més d'estar segur, l'animal també ha de sentir-se segur en la seua llar. Això és un dret i és positiu per al seu benestar mental, fet que afecta la seua conducta i influeix molt en la relació que té el nou familiar amb l'entorn que l'envolta i els seus cuidadors. Ací van totes les claus:

- **Zona segura:** a zona segura és un lloc on l'animal sap que estarà fora de perill perquè ací pot amagar-se i mai el molesten. Es caracteritza per ser un lloc tranquil, el més aïllat possible d'estímul molestos, incloent-hi la família i a altres persones i animals. Per a qualsevol animal és important disposar sempre d'una zona segura. A l'hora d'arribar a la llar, assegura't que entenga quina és la seua zona i no el molestes quan estiga allí ni permetes que ningú el faça sentir-se envaït o estressat.

- Cura amable:** a qualsevol animal de companyia, siga de l'espècie que siga, cal tractar-lo amb **amabilitat i carinyo**. Per tant, mai s'ha de recórrer a la violència, a manipulacions forçades i injustificades, als crits o als cops de cap classe que puguin espantar-lo o danyar-lo, ni tan sols si la intenció és educar a l'animal.
- Barreres davant de factors estressants:** a vegades el fet de disposar d'una **barrera visual o auditiva** entre l'animal i una font d'estrés pot marcar la diferència en la tolerància que aquest tinga al problema, ja que l'esmoreix i el fa menys amenaçador. Per exemple, en alguns animals, també en els exòtics, pot ajudar el fet de tapar la cistella de transport, el terrari o la gàbia on estan tancats per a minimitzar la sobreestimulació.
- Allunyar-lo dels perills:** patir qualsevol incident que amenace la **integritat física** de l'animal pot ser una font de por posterior a l'esdeveniment, fins i tot encara que l'animal no haja patit dolor físic de cap tipus.
- Necessitats especials:** en cada espècie hi ha necessitats concretes que es poden cobrir per a millorar la **sensació de seguretat**, més enllà dels llocs per a amagar-se. En el cas dels **gats** pot ser útil disposar de llocs alts als quals ell pugui accedir quan ho desitge. Un lloc alt proporciona a l'animal una bona vista dels voltants i li aporta una sensació de major control sobre el que passa

en l'entorn. **Moltes espècies exòtiques també tenen necessitats especials** que els aporten seguretat. Per exemple, algunes espècies molt socials de lloros necessiten estar sempre acompanyades dels seus cuidadors per a sentir-se segurs en l'entorn, i la seua marxa pot ser un factor molt estressant.

Relacionat amb la seguretat psicològica de l'animal, serà molt important (sobretot en animals com gossos i gats) assegurar que els viatges al veterinari siguin el menys estressants possible. Per a aconseguir-lo, és aconsellable habituar a l'animal de companyia al viatge de manera progressiva i utilitzant una cistella de transport d'una grandària adequada. En cas de dubte, sempre serà aconsellable demanar assessorament a un professional.

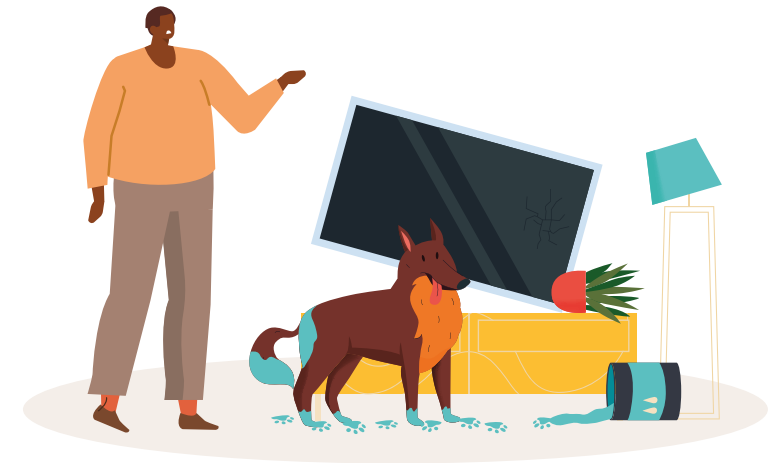
→ Conducta

Una gran part dels problemes de convivència que hi pot haver en una llar són per causa de les característiques de la conducta de l'animal.

! És tan important informar-se bé sobre quins són les més habituals, com tenir una llar preparada per a satisfer-les i estratègies per a saber com respondre a elles.

NECESSITATS ETOLÒGIQUES

Hi ha certes conductes o activitats que també formen part de les necessitats de benestar i en els cercles científics es coneixen com a necessitats etològiques. Aquestes són **activitats** que l'animal usualment faria en un **entorn natural** i que, a causa del nou model de vida que representa integrar-lo en un nucli familiar humà, no sempre es poden cobrir de manera satisfactòria, i això sovint pot causar problemes de convivència. Per descomptat, això torna a ser molt més complicat de solucionar en el cas de les espècies exòtiques, les conductes de les quals solen ser encara menys compatibles amb eixe nou context.

! Serà important que t'informes sobre les conductes específiques del teu animal de companyia.

Perquè servisca d'orientació, a continuació, detallem les **necessitats etològiques** que existeixen de manera més **generalitzada**:

- Exercici:** qualsevol animal, ja siga gos, gat o animal exòtic necessita moure's diàriament per a exercitar els seus músculs i aconseguir que la sang regue tot el cos. De fet, tal com ja hem comentat, la inactivitat o l'ensopiment de l'animal es considera un possible símptoma de malalties o problemes. A més, l'exercici com a tal pot suposar una via de fuga per a millorar la gestió de l'animal en contextos de conflicte, és a dir, l'exercici no sols és una necessitat, sinó que a més té un potencial terapèutic.

► **Socialitzar:** encara que això pot variar segons l'individu, hi ha moltes espècies d'animals que se solen incorporar en la llar i que tenen un fort component social amb un marge de conductes que només es poden expressar amb la presència d'un altre animal de la mateixa espècie. Aquesta és una de les raons per les quals, per exemple el gos, necessita passejar diàriament per a socialitzar amb altres gossos, els rosegadors o les aus d'algunes espècies gaudeixen d'un millor estat d'ànim en conviure amb coespecífics. Això es compleix sempre que l'animal estiga ben socialitzat amb altres individus. Si no és així, el fet d'intentar que es relacione amb altres animals pot ser més una font d'estrès i por que un benefici, i en eixe cas estaria desaconsellat i haurien de buscar ajuda d'un professional.

► **Exploració:** relacionat amb el punt anterior, també és important que l'animal dispose de sistemes i recursos per a poder inspeccionar el seu entorn de manera segura, tant dins com fora de casa. Això proporciona més seguretat i confiança en l'animal, ja que aquesta és la manera que té d'entendre i familiaritzar-se amb el seu entorn.

► **Joc:** una gran part de les espècies animals no sols necessiten exercitar-se i interactuar amb altres animals o familiars, sinó que a més han de fer-ho d'una manera divertida i que supose una activitat estimulante per si mateixa. Sobretot, **en gossos i gats**, el joc és una activitat indispensable per a satisfer a l'animal i de pas afermar el vincle amb la resta de familiars. A més, és una oportunitat fantàstica perquè l'animal expresse moltes de les

conductes i instints que normalment estan inhibides en el context habitual i que en el joc es poden relaxar, com és l'acte de mossegar. En algunes **espècies exòtiques**, com els peixos, el joc no se sol donar de manera directa amb el cuidador, sinó que ocorre entre membres de la mateixa espècie o en interacció amb l'entorn.

► **Afecte:** l'afecte és una necessitat òbvia en moltes espècies socials i forma part del tipus de conductes a les quals l'animal s'ha d'exposar i ha de poder expressar amb naturalitat. Un **gos** o un **gat** que no expressa cap tipus d'afecte pels altres membres de la família pot ser símptoma d'algun problema subjacent relacionat amb la relació entre ell i els altres membres de la família. Per això, és important donar-li, no sols atenció i cura, sinó també expressar-li el teu carinyo com a cuidador.

SOCIALIZACIÓ

Aconseguir l'adaptació de l'animal a la llar no sempre és senzill, i la socialització pot **influir** molt **en aquest procés** com en la conducta que tindrà l'animal.

En qualsevol espècie, la socialització o sociabilització és un **període sensible** en el qual l'animal aprèn sobre el seu entorn, interioritza uns determinats patrons de conducta i crea associacions que marcaran gran part de les seues reaccions i decisions, sobretot en contextos nous o poc coneguts.

Segons els **investigadors**, al final del període de socialització comencen a aparèixer signes de por davant estímuls amb els quals l'animal no s'ha relacionat prèviament. Aquestes **conductes de por** són indispensables per a **evitar** possibles **perills i millorar** així les probabilitats de **supervivència**. També, a partir d'eixe moment la conducta del cadell va modificant-se molt gradualment cap a la d'un adult, procés que en gossos sol allargar-se fins als 2 anys d'edat.

En el context de la convivència en nuclis familiars amb humans i altres animals, on s'ha de buscar **la sintonia entre diverses espècies**, la socialització és especialment important.

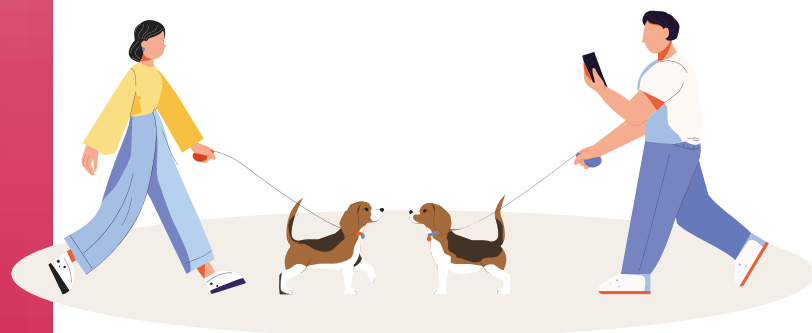

És gràcies a una socialització rica i variada que es pot aconseguir que un animal de companyia tinga una millor tolerància davant els desconeguts o el tracte dels veterinaris i altres cures.

Encara que el **temps de socialització** varia molt amb l'espècie i és possible socialitzar a un animal habituant-lo a un nou context amb molta paciència, és el moment en què més s'ha d'exposar per a evitar que experimente por en el futur.

L'exposició d'un cadell a nous estímuls sol realitzar-se a través del criador o responsable que l'estiga cuidant durant aquest període primerenc, i consisteix simplement a presentar-li a l'animal **tot tipus d'estímuls** perquè els veja com una cosa familiar i els normalitze, això implica l'aparició en la vida del cadell de tot tipus de persones, sorolls, objectes i olors. Sempre fet d'una forma molt gradual i agradable per al cadell o gatet, ja que les experiències negatives durant aquest període tenen una influència molt important sobre la conducta futura de l'animal. Aquesta també és la raó per la

ENRIQUINT LA VIDA DE L'ANIMAL

No hauries de quedar-te tan sols en cobrir les necessitats que tinga el teu animal de companyia, sinó que la recomanació seria anar molt més enllà, buscant aportar-li la **millor qualitat de vida** en la mesura del possible i viable.

qual se sol recomanar traure als gossos al carrer quan tenen les vacunes mínimes obligatòries, ja que la socialització pot prevenir els problemes generats per conductes mal gestionades.

No obstant això, cal destacar que el final del període de socialització no suposa un punt de no retorn en la possible adaptació de l'animal de companyia al nou context al qual pretenem incorporar-lo.

Els experts afirmen que un animal amb **mancances en el procés** de socialització, almenys en el cas de gossos i gats, pot arribar a **adaptar-se raonablement bé** al nostre tipus de vida, sempre que els responsables estiguen disposats a dedicar-li paciència, temps i recursos suficients per a facilitar tot el procés, acudint sempre a especialistes que puguin ajudar a solucionar qualsevol inconvenient. En el cas d'alguns animals exòtics, això és bastant més complicat i l'adaptació podria resultar impossible, requerint a més la intervenció i consell d'un especialista.

La idea intrínseca que hi ha darrere dels enriqueiments, és aprofitar el període de novetat i benestar, que sol venir després de la incorporació del nou estímul, per a donar-li a l'animal una determinada varietat i sumar riquesa a un entorn empobrit. D'aquesta manera, les privacions que puga patir es compensen, encara que només siga de manera temporal.

En termes generals, podríem millorar encara més l'ambient d'un animal de companyia amb les següents recomanacions:

► **Proporcionar accessoris i complements**, que podrien resultar un afegit molt interessant en la vida de l'animal si es trien adequadament. Per exemple, els **rascadors-torre** resulten indispensables per als gats, ja que els permeten rascar i poden servir com a plataforma elevadora. Una altra opció que aporta diversió, encara que requereix de vigilància estreta per a evitar accidents, és l'ús de l'**herba gatera**, un estimulant natural que provoca una conducta de joc extrema en el gat. Cal tenir en compte que, en el cas de les **espècies exòtiques**, l'oferta d'accessoris i complements sol ser molt limitada o fins i tot inexistent, i serà responsabilitat del cuidador informar-se i crear ell mateix aquest tipus d'enriqueiments.

► **Millorar la qualitat de productes i cures**, principalment en l'alimentació. En el cas

dels **animals exòtics**, això es pot traduir en una renovació del terrari o la gàbia, que (si és convenient) pot acabar sent més gran i còmoda per a l'animal.

► **Incorporar més productes que aporten benestar i llibertat d'elecció** o autogestió en l'animal, això pot ajudar a cobrir millor algunes necessitats etològiques. Per exemple, pot ser bona idea deixar que el gos siga capaç de triar els seus joguets per a una sessió de joc o el tipus de menjar que li abelleix. També es poden habilitar diverses zones de descans en zones on li agrada estar, d'aquesta manera, es garanteix la comoditat allà on vulga dormir.

En el cas dels **gats**, pot ser positiu disposar de dos o més caixes d'arena per cada gat, ben separades en diferents punts de la casa. D'aquesta manera, l'animal podrà fer les seues necessitats en diferents llocs de la casa.

Quan es tracta d'**animals exòtics**, això té molta més variabilitat i dependrà del que beneficie més a cada individu o espècie. Per exemple, hi ha peixos i rosegadors que es poden beneficiar de tenir diferents instal·lacions on estar o per on desplaçar-se, com ara tubs i altres complements, però això al seu torn podria suposar una font d'estrès si no es gestiona adequadament.

- **Convivència positiva amb altres animals compatibles**, aconseguint que es divertisquen expressant conductes de joc molt més variades, sense necessitat d'haver de recórrer sempre a un altre familiar o a diferents joguets. Concretament **els gats**, poden estimular-se mútuament de manera molt completa, per això se sol recomanar que es crien en parella des de xicotets.

El mateix ocorre en moltes altres espècies que mostren tolerància i compatibilitat en les activitats socials, com són la majoria dels **gossos, els rosegadors i alguns peixos**. Per descomptat, també hi ha combinacions que poden resultar compatibles entre diferents espècies i que poden conviure perfectament, formant part d'un entorn enriquit.

- **Estimulació més enllà del joc**: el joc és una activitat molt enriquidora, i és positiu aportar-li a l'animal tota classe d'estímuls, però la veritat és que algunes espècies d'animals de companyia tenen capacitats que van més enllà de la mera necessitat de diversió i que es podrien

desenvolupar a través d'un altre tipus de jocs més difícils o avançats, com són les sessions d'ensinistrament. Això és una cosa que es dona, sobretot, en l'**ensinistrament i educació** canina, a través de jocs d'intel·ligència i de rastreig.

Recorda que aquest tipus d'ensenyances han d'aplicar-se només a través de l'assessorament de professionals capacitats i autoritzats per a aquesta activitat. A més, és important que aquests professionals segueixen metodologies actualitzades i que respecten els drets i el benestar dels animals en tot moment.

També cal tenir en compte que gran part dels **animals exòtics** no es poden ensinistrar o educar tal com sí que és possible amb els gossos. Els animals exòtics tenen particularitats que els fan incompatibles amb l'ensenyança de comandos o dels jocs d'intel·ligència, encara que sí que és cert que hi ha alguns casos d'èxit en aquest sentit, però que requereixen molta experiència, formació i una gran cura en el seu maneig.

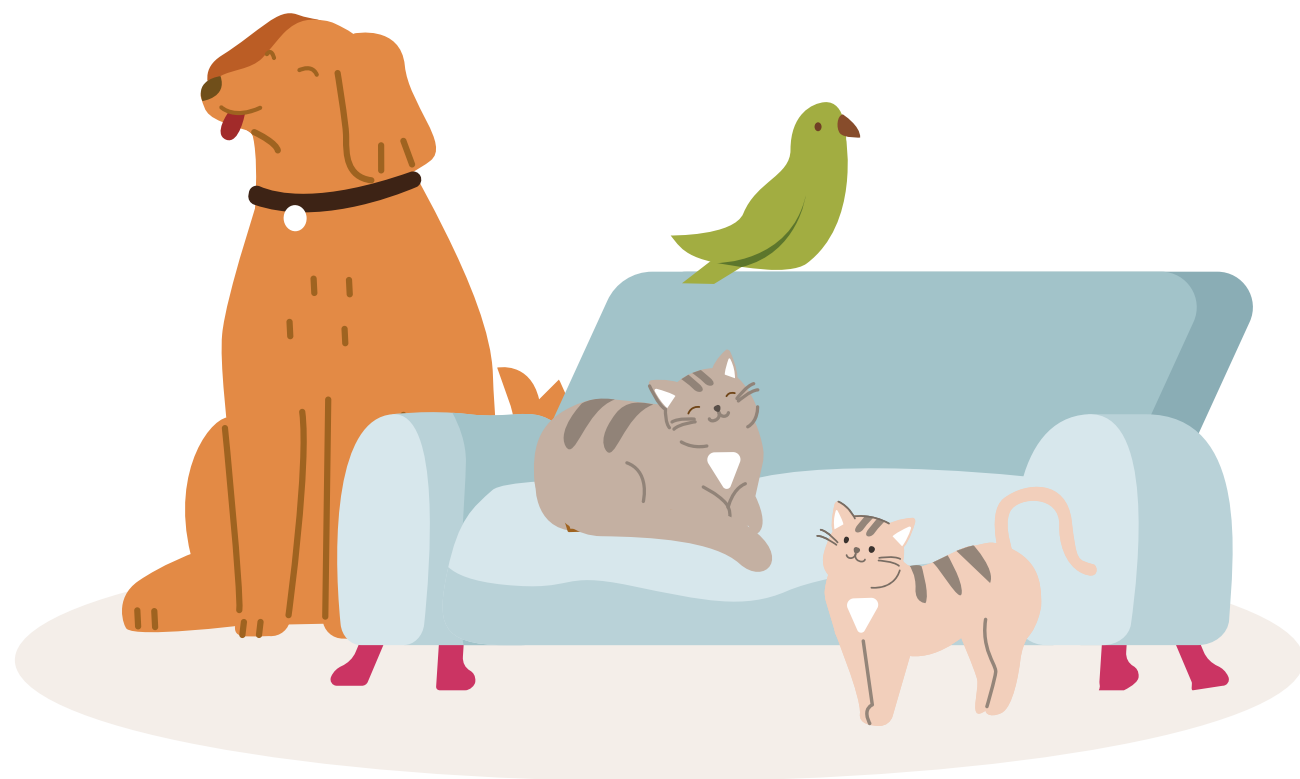
GESTIONANT PROBLEMES DE CONVIVÈNCIA

Malgrat tenir totes les necessitats cobertes en l'entorn familiar, el fet d'**incorporar** a un **animal de companyia** a la llar pot suposar certs conflictes de conducta amb els quals hauran de bregar els responsables. És important ser conscient d'això i estar preparat per al moment de la incorporació, i això és especialment sensible en el cas de les **espècies exòtiques**, de les quals no sempre es coneixen les seues conductes més problemàtiques. Tant per a nous com per a animals de companyia que ja porten un temps vivint en la llar, és important que els **cuidadors i l'animal** disposen de **recursos suficients** per a gestionar qualsevol tipus de conflicte. Aquestes són les claus principals:

- **Necessitats etològiques cobertes**: a vegades, els problemes de convivència de l'animal poden sorgir arran de no atendre certes necessitats correctament, com pot ser la necessitat d'estimular la mossegada que tenen molts **gossos** des de xicotets, i que acaben desembocant a mossegar mobles i desgastar-los. Aquesta conducta es pot redirigir cap a ossos, mossegadors o joguets, amb atenció, paciència i consistència. És indispensable consultar a un especialista quan es tracte d'un **animal de companyia exòtic**, ja que les seues particularitats conductuals sovint seran difícils de percebre sense experiència prèvia.

- **Atenció constant**: estar molt atent a les diferents conductes i necessitats que es plantegen en l'animal de companyia i adaptar l'entorn per a millorar la convivència, sobretot durant els primers mesos després de l'arribada.
- **Recórrer a un professional**: aquesta és una opció viable quan ocorren incidents o apareixen conductes per a les quals els responsables no tenen eines suficients, fins i tot com una manera de prevenir l'aparició de problemes de conducta i de convivència. En el cas dels exòtics, el paper de l'especialista serà fonamental perquè molt poques persones estan realment preparades per a cuidar d'ells.
- **L'esterilització com a opció**: no sempre, però en algunes ocasions, l'esterilització primerenca pot ser una pràctica aconsellada pels veterinaris per a acabar d'arrel amb determinades conductes que generen conflictes en la convivència.
- **Rutines**: per a qualsevol animal de companyia és essencial tenir certes rutines amb horaris que no varien en les activitats que es fan cada dia, com l'hora de l'alimentació, el joc o el passeig. D'aquesta manera, l'animal sent que té cert control o seguretat sobre el que passa al seu voltant i el que toca fer.

- **Tingues en compte la comunitat:** a l'hora de tenir a un animal de companyia, ja siga una nova incorporació o no, tingues sempre en compte quines són les conductes que puga tenir l'animal que influeixen en la qualitat de vida de tercers, com la teua comunitat de veïns. Si en el teu nucli familiar teniu a un **animal exòtic**, has de tenir especial compte amb qualsevol conducta que puga suposar una molèstia per als altres, i coste el que coste evita que l'animal puga escapar-se de la llar i convertir-se en un perill en la comunitat.

**La tinença responsable
és un compromís per a tota
la vida de l'animal
Pensa-ho!**

Edita: © Ministeri de Drets Socials, Consum i Agenda 2030
Secretaria General Tècnica
<https://cpage.mpr.gob.es/>
NIPO en línia: 233-25-020-1
Disseny i maquetació: Grupo Asis Biomedica S.L.